

Digitální knihovny pro vzdělávání na vysokých školách

srovnání dvou zemí Evropy

Barbara Boxanová a Vojtěch Ráček; II. ročník ÚISK

University digital libraries in Spain and TIC as paradigms of the information needs for teachers and students.

- Cílem studie bylo ověření vhodnosti online katalogů pro informační potřeby učitelů a studentů a navrhnout potřebná zlepšení
- Z výzkumu vyplývá, že univerzitní knihovny s nejvíce dokumenty, pokud se do názvu zadá heslo Knihovna a Dokumentace jsou University of La Rioja se 177 dokumenty (12,13 %); univerzita ve Valladolidu se 122 dokumenty (8,36 %); a Univerzita Carlose III., se 109 dokumenty (7,48 %).
- Mezi návrhy na vylepšení patří zvýšený důraz na vzdělávání učitelů a studentů v používání elektronických zdrojů
- Dále také vytvoření online pomoci ke zlepšení uživatelského rozhraní za účelem rychlého a efektivního získávání informací

Teaching digital libraries in Spain: Context and experiences / A decision support system to develop a quality management in academic digital libraries.

- Cílem druhé studie bylo zanalizování osnov oborů knihovnictví a jak považují za důležité digitální knihovny
- Digitální knihovny jsou v bakalářských programech přítomny, ale specifický předmět však chybí
- Studie představila systém DSS (decision support system), který generuje doporučení s cílem zlepšit funkcionalitu a služby nabízené akademickými digitálními knihovnami a zvýšit tak počet přístupů i dotazů jejich uživatelů
- Jeho hlavní inovací je, že se jedná o první DSS, který je navržen k rozvoji managementu kvality v akademických digitálních knihovnách, který zahrnuje kvalitativní a kvantitativní kritéria a pravidla rozhodování na podporu zaměstnanců při rozhodování

Otázka autorského práva v akademických digitálních knihovnách ve Spojeném království

- VB jako jedna z vůbec prvních zemí co začala implikovat digitální knihovny do akademických kruhů (od poloviny 90. let)
- Hlavní motivace byly zjednodušení sdílení informací mezi univerzitami, digitalizace dokumentů které knihovna již ve fondu má a i těch, které plánuje pořizovat do budoucna
- Problém s autorským právem pro univerzitní digitální knihovny ve VB vyřešil eLib program SCOPE, který v roce 2001 získal finance na službu HERON, skrze kterou je možné využívat digitální licence CLARS které platí na digitalizáty dokumentu vznikající za účelem studia v kruzích vyššího vzdělávání

Rozvoj akademických digitálních knihoven v Evropě a pokrok v rozvoji patřičného vzdělávání v této oblasti

- Evropa se snaží již od začátku tisíciletí stát vedle Japonska a USA co se pokroku v odvětví digitálních knihoven týče -> vznik iniciativy i2010 v roce 2005 pro rozvoj informační společnosti; na jejím základě vznikla mimojiné i Europeana
- i2020 udělalo pětiletý program typu Erasmus “International Master in Digital Library Learning”, plně hrazený, pro studenty ze zemí bez univerzit se zaměřením na digitální knihovny na univerzitách v Estonsku, Itálii a Norsku (které později z programu odstoupilo)
- i2020 plánovalo i sjednocený studijní plán pro všechny evropské LIS školy, v roce 2009 se po několika průzkumech na nápad zanevřelo
- Průzkum vzdělávání ohledně digitálních knihoven z roku 2011 z 37 evropských LIS škol (Opava a Bratislava) - 85% nabízí jenom bakaláře, 65% i magistra a 59% doktorandský; 80% má speciální předmět na digitální knihovny

Zdroje

CARLOS OLIVA MARAÑÓN. University digital libraries in Spain and TIC as paradigms of the information needs for teachers and students. *Biblios: revista electrónica de bibliotecología y ciencias de la información* [online]. University Library System, University of Pittsburgh, 2012, (49), 65-75 [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: doi:10.5195/biblios.2012.69

GARCÍA-MARCO, Francisco-javier. Teaching digital libraries in Spain: Context and experiences. *Education for information*[online]. 2010, **27**(2-3), 127-155 [cit. 2022-04-30]. ISSN 0167-8329. Dostupné z: doi:10.3233/EFI-2009-0878

CABRERIZO, Francisco Javier, Juan Antonio MORENTE-MOLINERA, Ignacio Javier PÉREZ, Javier LÓPEZ-GIJÓN a Enrique HERRERA-VIEDMA. A decision support system to develop a quality management in academic digital libraries. *Information sciences* [online]. Elsevier, 2015, **323**, 48-58 [cit. 2022-04-30]. ISSN 0020-0255. Dostupné z: doi:10.1016/j.ins.2015.06.022

MUIR, Adrienne. Copyright and digital academic library development in the UK. *Journal of librarianship and information science* [online]. London, England: SAGE Publications, 2019, **51**(3), 702-709 [cit. 2022-04-30]. ISSN 0961-0006. Dostupné z: doi:10.1177/0961000617732380

AUDUNSON, Ragnar Andreas a Nafiz Zaman SHUVA. Digital Library Education in Europe. SAGE open [online]. Los Angeles, CA: SAGE Publications, 2016, 6(1), 215824401562253 [cit. 2022-04-30]. ISSN 2158-2440. Dostupné z: doi:10.1177/2158244015622538

Arnepalli, K., & Rao, K. S. (2020). The pace of digital libraries: Academic libraries perspective. *Library Philosophy and Practice*, , 1-10. [cit. 2022-04-30] Dostupné z: <https://www.proquest.com/scholarly-journals/pace-digital-libraries-academic-perspective/docview/2464421802/se-2>